

Olympiáda ľudských práv
XIV. ročník, školský rok 2011/2012
Krajské kolo
Kategória: Stredné školy

Vedomostný test

Milí súťažiaci,

Máte pred sebou vedomostný test z ľudských práv. Obsahuje 23 testových úloh. Na ich vypracovanie máte určený čas 45 minút.

Každá správna odpoveď je hodnotená 1 bodom. V otázkach číslo 14. až 20. treba rozhodnúť a označiť A alebo N pri každej uvedenej možnosti - môžete získať 4 body za každú otázku.

Spolu môžete získať 95 bodov.

Úloha 1

Uveďte, ktoré organizácie uskutočňujú medzištátnu ochranu ľudských práv a slobôd na úrovni.

globálnej

regionálnej

Úloha 2

Napíšte mesto a štát, kde uvedený súdny orgán sídli.

Európsky súdny dvor

Medzinárodný súdny dvor

Európsky súd pre ľudské práva

Text k úlohe 3

„Organizácia vznikla 3. augusta 1949, keď vstúpil do platnosti „Štatút“, teda zmluva podpísaná 5. mája 1949, ktorou túto organizáciu založili predstavitelia 10 štátov.“

Úloha 3

Na základe informácie v texte rozhodnite o akú organizáciu ide.

1. NATO

2. OSN

3. Rada Európy

Úloha 4

Priradte dokumenty ochraňujúce ľudské práva k dátumom ich vzniku.

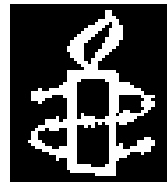
1. 1950	A. Dohovor o právach dieťaťa
2. 1959	B. Všeobecná deklarácia ľudských práv
3. 1948	C. Deklarácia práv človeka a občana
4. 1789	D. Európsky dohovor o ochrane ľudských práv
5. 1989	E. Deklarácia práv dieťaťa

Úloha 5

Logá predstavujú organizácie ochraňujúce ľudské práva. Uvedte, ktorú organizáciu logo predstavuje a práva koho ochraňuje.

.....

.....

Úloha 6

Uvedte dátum, kedy si pripomíname Deň ľudských práv

Deň Európy

Úloha 7

Vlajky patria medzinárodným organizáciám. Napíšte skratku organizácie, ktorú reprezentujú a jej hlavné zameranie.

.....

.....

.....

Úloha 8

Napíšte v poradí troch posledných generálnych tajomníkov OSN.

.....

.....

.....

Úloha 9

Pojem ľudské práva je odvodený od prirodzeného práva. Vysvetlite vetu: Prirodzené práva sú univerzálne práva.

.....

Úloha 10

Uvedte hlavné orgány Rady Európy.

.....

.....

Úloha 11

Z historického hľadiska zaraďujeme ľudské práva do troch generácií. Uvedte, ktoré skupiny práv patria do:

prvej generácie

druhej generácie

tretej generácie

Úloha 12

Rozhodnite v uvedených prípadoch o aké právo ide a zaraďte ho do príslušnej skupiny práv.

Federácia strojuvodcov SR sa pripravuje štrajkovať. Rušňovodiči nie sú spokojní s návrhmi o raste miezd

.....

Slovenskej národnej strane sa už takmer podarilo vyzbierať podpisy potrebné na vypísanie referenda o zmene voľby prezidenta.

.....

Nadávanie na politikov v slovenských krčmách alebo na ulici sa občanom môže čoskoro ťažko nevyplatiť. Podľa návrhu novely zákona o priestupkoch totiž bude za urážku alebo ohováranie verejného činiteľa hroziť pokuta vo výške až 100 eur. <http://tvnoviny.sk/spravy/>.

Úloha 13

V uvedených prípadoch došlo k porušeniu práv. Uvedte, ktoré práva boli porušené .

Manželia zanedbali školskú dochádzku svojej 14-ročnej dcéry, keď jej od februára do júna 2011 umožnili vymeškať v Základnej škole 279 vyučovacích hodín. Súd otcovi uložil trest povinnej práce. <http://tvnoviny.sk/spravy/>

.....

Na pražskom mestskom súde skončil súd s Martinom a Hanou K., ktorí po pôrode zatajili svoje dve deti, nikdy ich nepustili z bytu na pražských Vinohradoch a ani ich neprihlásili na úradoch. Dve deti, ktoré nikdy neboli vonku, nevideli kamarátov, nechodili k lekárovi a úrady o ich existencii dokonca vôbec nevedeli. <http://tvnoviny.sk/spravy/>

.....

Maturanti za jedinu noc zdemolovali prenajatú chatu. Porozbíjali všetky poháre a tanieri, zničili toaletu aj drevené obklady. Chatu gymnazisti zvonku i zvnútra popísali vulgárnymi nápismi a kresbami. Časť dreveného nábytku potom hodili do ohňa. <http://tvnoviny.sk/spravy/>

Text k úlohe 14

Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. (Ústava SR, Čl. 19)

Úloha 14

Rozhodnite ANO/NIE, či v nasledujúcich situáciách došlo k jeho porušeniu.

1. Matka zo strachu o svoje dcéry pravidelne kontroluje ich SMS správy	A	N
2. Novinár bulvárneho časopisu uverejnil fotografie rodinných príslušníkov známeho vysokopostaveného politika.	A	N
3. Na viacerých stredných školách robili osobné prehliadky žiakov kvôli podozreniu obchodovania s drogami.	A	N
4. Polícia po nahlásení susedov o týraní ženy, vtrhla do súkromného bytu	A	N

Úloha 15

Odpovedajte na uvedené otázky ÁNO/NIE, či ide o súlad s ľudskými právami.

1. Rozhodnutím vedenia školy sa prestávky medzi vyučovacími hodinami skrátili na 5 minút	A	N
2. Riaditeľstvo školy zakázalo používanie mobilov na vyučovaní	A	N
3. V školskom poriadku sa presadil zákaz nosenia náboženských symbolov	A	N
4. Riaditeľstvo súkromnej školy nepovolilo žiacky parlament s odvolaním sa na apolitickosť školy	A	N

Text k úlohe 16

„Zrejme veľa akčných filmov mala napozieraných trojica chlapcov z obce Šíd v Lučeneckom okrese. Trojlístok vo veku 11, 15 a 16 rokov na Nový rok vyrazil do ulíc v dedine na otcovi odcudzenom aute Seate Inca. Akční mládenci na aute skrížili cestu 19-ročnému vodičovi Alfya Romeo a tak ho prinútili zastaviť. Najstarší Dávid si sadol vedľa šoféra a zobral mu štyri cédečky a parfum. Na pomoc mu pribehli aj jeho malí pomocníci. Vodiča schytili za bundu a obrali ho o 2,50 eura. Unikajúci vodič sa nakoniec mladých vandalov striasol.

<http://www.topky.sk/cl/100370/1294893/Prepad-pri-Lucenci--Deti-skrizili-cestu-vodicovi-a-vyrabovali-mu-auto->

Úloha 16

Rozhodnite A/N, ktoré z ústavou garantovaných práv boli pri tejto príležitosti porušené.

A. právo na majetok	A	N
B. právo na slobodu pohybu	A	N
C. právo na bezpečnosť	A	N
D. právo na súdnu ochranu pre útočníkov	A	N

Text k úlohe 17

„Petičné právo sa zaručuje. Každý má právo sám alebo s inými obracať sa vo veciach verejného alebo iného spoločného záujmu na štátne orgány a orgány územnej samosprávy so žiadosťami, návrhmi a sťažnosťami.“ (Ústava SR Čl. 27)

Úloha 17

Uvedte, či v uvedených prípadoch je petícia v rozpore s Ústavou SR.

1. Skupina občanov iniciovala petíciu na založenie novej politickej strany	A	N
2. Zdravotné sestry podali petíciu za zvýšenie svojich platov	A	N
3. Občania podali petíciu na zrušenie politických strán, ktoré presadili zvyšovanie daní	A	N
4. Príbuzní Dávida, obvineného zo zabitia, petíciou žiadali prehodnotiť rozsudok	A	N

Úloha 18

Rozhodnite ÁNO/NIE, či sú uvedené práva v rozpore s Ústavou SR.

1. Každý má právo na život	A	N
2. Každý má právo rozhodnúť o ukončení vlastného života	A	N
3. Ľudský život je hodný ochrany už pred narodením	A	N
4. Trest smrti sa pripúšťa	A	N

Úloha 19

Veronika má 17 rokov. Rozhodnite, či v tomto veku má právo.

1. Chodiť do autoškoly	A	N
2. Vlastniť účet v banke	A	N
3. Aktívne sa zúčastniť volieb	A	N
4. Vstúpiť do manželstva	A	N

Úloha 20

Pozrite obrázok a rozhodnite. Ktorý z princípov volebného práva bol porušený?

1. Všeobecnosť volebného práva	A	N
2. Rovnosť volebného práva	A	N
3. Priamosť volebného práva	A	N
4. Tajnosť hlasovania	A	N

Text k úlohe 21

V Ústave SR sa základné práva a slobody delia na:

1. základné ľudské práva a slobody,
2. politické práva,
3. práva národnostných menšín a etnických skupín,
4. hospodárske, sociálne a kultúrne práva,
5. právo na ochranu životného prostredia a kultúrneho dedičstva,
6. právo na súdnu a inú právnu ochranu.

Úloha 21

Priradte ku každému z uvedených práv číslo skupiny, do ktorej právo patrí:

- právo na meno	- právo na štrajk
- právo na právnu ochranu	- spolčovacie právo
- sloboda názoru	- právo na majetok
- právo voliť	- právo na slobodnú voľbu povolania
- právo používať materinský jazyk
v úradnom styku	- sloboda pohybu a pobytu.....
	- právo na priaznivé životné prostredie

Úloha 22

Vyberte z ponúkaných možností tú kombináciu slov, ktorá obsahuje všetky názvy orgánov, na ktoré sa môže občan Slovenskej republiky obrátiť, ak chce ochrániť svoje ľudské práva.

- A. súdy, Národná rada Slovenskej republiky, Európska komisia, Európsky súd pre ľudské práva, ombudsman (verejný ochranca ľudských práv),
- B. súdy, Ústavný súd Slovenskej republiky, ombudsman (verejný ochranca ľudských práv), Európsky súd pre ľudské práva,
- C. Národná rada Slovenskej republiky, Ústavný súd Slovenskej republiky, Európsky súd pre ľudské práva, súdy, ombudsman (verejný ochranca ľudských práv),
- D. vláda Slovenskej republiky, súdy, Ústavný súd Slovenskej republiky, Európsky parlament, ombudsman (verejný ochranca ľudských práv).

Úloha 23

Doplňte charakteristiky o správne pojmy.

- 1. Rozdiely medzi ľuďmi nesmú byť dôvodom na nerovnaké zaobchádzanie s nimi. Ak sa tak deje, ide o
- 2. Pohrdlivý až nepriateľský postoj, hotová myšlienka o osobe alebo skupine osôb bez dostatočného poznania a dôvodu je.....
- 3. Rešpektovanie cudzieho názoru, znášanlivosť, trpezlivosť je
- 4. Rasovú diskriminácia nebelošského obyvateľstva v Afrike, alebo oddelenie černochoch od belochov voláme
- 5. Nenávisť voči ľuďom inej rasy, utláčanie inej rasy je
- 6. Zrovnoprávnenie, oslobodenie, získanie nezávislosti je
- 7. Vyhladzovanie Židov aj príslušníkov iných národov nacistami bol
- 8. Strach, nenávisť k cudzincom je

Autor:

Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv

Olympiáda ľudských práv, 14. ročník, krajské kolo – test

Recenzent:

PhDr. Daniela Ďurajková

Vydal:

PhDr. Viliam Dolník

IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2011